

GLASILO KATOLIŠKE AKCIJE ZA KAMNIŠKO IN MORAVŠKO DEKANIJO

NAŠ LIST IZDAJA MISIJONIŠČE V GROBLJAH, P. DOMŽALE. — UREJUJE IN ZASTOPA IZDAJATELJA JOŽEF GODINA C. M., DOMŽALE-GROBLJE. — TISKA MISIJONSKA TISKARNA, DOMŽALE - GROBLJE. ZA TISKARNO JOŽE GODINA, GROBLJE. — IZHAJA MESEČNO. POSAMEZNA ŠTEVILKA STANE 1 DIN, CELOLETNA NAROČNINA 12 DIN. INSERATI PO DOGOVORU. ROKOPISI SE REDNO NE VRAČAJO.

P. Evstahij, O. F. M.

Pozdrav Brezmadežni

Pozdravljena, Brezmadežna!
Vsak čas si božja, o Marija,
v spočetju svojem čista vsa,
vsak hip Gospodu miljena,
nebesom sladka melodija,
ljudem zavetnica ...

Pozdravljena, Brezmadežna!
Zveličarju deviška Mati,
od vekomaj izvoljena,
stvari Kraljica vzvišena,
pod varstvom tvojim ni se bati
otrokom Evinim.

Pozdravljena, Brezmadežna!
Veselje rajske domovine,
časti te družba angelska,
vsa množica zveličana,
nikoli slave spev ne mine,
o Mati ljubljena!

Z volkom tuliti ...

Kdo še ni slišal tistega pregovora: Kdor hodi z volkom, mora tudi z njim tuliti. Ali pa tistega: Povej mi, s kom hodiš, in jaz ti bom povedal, kdo si. V obeh se nam povdarja silna moč, ki jo ima na vsakega posameznega izmed nas družba, v kateri živimo. Zakaj ne greš ob nedeljah k sv. maši? Do cerkve prideš, naprej pa ne. V 99 slučajih od sto se bo odgovor glasil: »Družba me je zapeljala.« Zakaj si šel na ples, zakaj v gostilno, zakaj je prišlo potem do prerekanja, do boja in noža, zakaj!? Odgovor bo spet navadno eden in isti: »Družba me je potegnila za sabo.« Ko bi vi, fantje, pisali zgodovino svojega lastnega življenja, kaj pravite, kolikokrat bi bilo na vsaki strani zapisano: »Družčina je kriva.«

Dosti odločnosti in poguma ti je treba, da se držiš svoje določene poti, iz katere ne kreneš ne na levo, ne na desno, da se držiš tistega načina življenja, ki ga nam predpisuje pravilnik deseterih božjih zapovedi. In vendar veš, da značajnost zahteva od tebe, da se neustrašeno držiš tega kar zahtevata od tebe Bog in pa tvoja vest, ali kakor včasih pravimo, zdrava pamet.

V sv. pismu bereš besedo o mladeniču Danielu. Kot mladenič štirinajstih let je prišel v babilonsko sužnost z mnogimi drugimi Judi vred. Ker je bil mladenič čedne zunanosti in ker

je kazal veliko nadarjenosti, zato je prišel z nekaterimi drugimi mladeniči na kraljev dvor. Tam bi bil moral uživati hrano iz kraljeve kuhinje. Nič ne rečem, da bi hrana ne bila dobra, ali v skladu z judovsko Mozesovo postavo pa ni bila. Vendar je Daniel višje cenil zvestobo do Mozesove postave kakor pa hrano iz kraljeve kuhinje. To se pravi: Daniel je bil vse-skozi značajan mladenič in kolikor vemo iz sv. pisma je tudi vseskozi značajan ostal. Pa mislite, da mu je njegova značajnost škodovala? Dosegel je visoke časti v kraljevi službi, služil je mnogim vladarjem in vsi so ga ravno radi njegove značajnosti visoko cenili. So pač vedeli, da značajnost ni trma, ni nepokorščina, ampak temeljita doslednost v življenju in ravnanju.

Kaj pa naj rečemo o velikem številu tistih in takih ljudi, ki so danes Kristusovi, jutri pa Belialovi, če hočemo govoriti s sv. pismom, ki svoje versko politično ali gospodarsko prepričanje spreminjajo od danes do jutri. To so lahke tapice, ki jih upognejo najmanjše in najslabše sapice. To so koristolovci in sebičneži, to so nedosledni ljudje, brez vsakih višjih ciljev, sv. Pavel jih dobro označuje v pismu do Filipljanov: njih konec je pogubljenje, njih bog se piše trebuh in njih slava je v osramočenju.

Dragi moj! Morebiti si že kdaj sam pel ali pa vsaj slišal peti tisto znano:

»Trdno kot skala kot hrast bomo stali, duše pogube srčno varovali.« Da, to mora biti! Nismo za to na svetu, da bi izvrševali nenavadna, izredna dela, ki naj bi nam ohranila in dala svetovno znano ime, smo pa na svetu zato, da svoje dolžnosti, svoja vsakdanja opravila do pičice natančno izvršujemo.

Pravijo, da je indijski pesnik Rabindranat Tagore na svojem potovanju skozi Evropo prišel do spoznanja, da je življenje takozvane krščanske Evrope dosti slabše, kakor življenje indijskih in drugih poganov. Zadosti slabo spričevalo, ali ne, fantje? Recimo, da je ta mož opazoval le bolj življenje po večjih mestih naše zares zelo gnile Evrope. Ali bi bil prišel ta mož tudi do enake sodbe, če bi bil bolj opazoval življenje po manjših mestih, recimo po deželi? Žal, da tudi naše podeželje le preveč hiti za gnilobo naših mest, češ, če je onim vse dovolj, zakaj bi pa nam ne bi bilo?! To pa ni pot do rešitve iz zmot in zablod, v katere je današnji svet zavozil. Zato se tolikokrat ponavlja vprašanje: »Kam ploveš, Evropa!« Kdo bo njen rešitelj?

Kje je pravilni odgovor na to vprašanje? Vsi poskusi so se in se bodo še izjalovili, le eno je mogoče in le eno bo Evropo rešilo: dosledno življenje po sv. veri. In tu imate ravno vi, mladi fantje, dovolj široko polje za svoje udejstvovanje. Zapomnite si, da krstni list še ne naredi katoličana, ampak katoličana te bo naredilo šele odločno spoznavanje in izpovedovanje verskih načel. Več katoliške zavednosti v vse naše delovanje! Le tisti, ki bodo imeli toliko poguma, da bodo svojo viharno mladostno dobo preživeli dosledno po navodilih sv. vere in brez ozira na to, kaj bo svet o njih mislil in govoril, brez strahu pred takozvanimi »omikanci«, katerih omika se pozna samo po strupenem sovraštvu do vsega, kar je božjega in kar je cerkvenega, le tisti, ki bo v mladih letih vesten v izpolnjevanju svojih verskih dolžnosti, bo tudi kot mož ostal globoko veren in ne bo kakor trst, katerega veter maje ...

V verski neustrašenosti je rešitev Evrope in rešitev sveta.

Delavska stran

Smersu Rudolf:

Temelj našega socialnega dela

Predavanje na sestanku fantov KA v Grobljah 13. okt. 1935

Vsaka stavba ima in mora imeti svoj temelj, sicer jo podere prvi vihar. Enako je s človekom. Tudi ta mora imeti svoj temelj, če hoče biti izgrajena in izklesana osebnost, če hoče biti trden in značajan človek. Če tega temelja nima, je podoben trsu v puščavi, ki ga veter maje, in hiši, ki je zidana na pesek in jo podere prvi spomladanski vihar.

Danes smo si vsi edini v tem, da je treba naše socialno in gospodarsko življenje reformirati in obnoviti, zgraditi nov, boljši družabni red. In tukaj se nam takoj vsiljuje vprašanje: Ali ta stavba novega družabnega reda tudi potrebuje temelj ali ne. Na to vprašanje je samo en odgovor: Da, tudi za socialno delo in še zlasti za to delo je potreben trden in neomajljiv temelj.

Oglejmo si socialiste in komuniste. Svojo stavbo novega socialističnega družabnega reda grade s fanatično vnemo na temelju, ki ga imenujemo marksizem (nauki Karla Marksa). Tega nauka ogromna večina socialistov niti malo ne pozna in še manj razume, vendar nanj prisega. Marks je socialistom in komunistom avtoriteta, marksizem pa evangelij — temelj, iz katerega črpajo svojo moč in na katerem grade svojo socialistično družbo.

Kaj pa mi, ali smo kaj podobni socialistom in komunistom?

Desetletja smo govorili: Cerkev naj spregovori o socialnih vprašanjih. Ko pa je Cerkev spregovorila in nam dala temelj za naše socialno delo, pa — namesto, da bi z vsem veseljem in navdušenjem šli na delo — zabavljamo čez njeno besedo ali o njej uporno molčimo.

To postopanje katoličanov je vse obsodbe vredno. Noben socialist ne misli, da je pametnejši od Marksa, mi pa se seveda čutimo za bolj pametne od Cerkve in njenih poglavarjev, ki jih tudi v teh rečeh vodi božji Duh.

Troje vrst katoličanov imamo z ozirom na družabni red: levičarje, desničarje in neodločne. Levičarji pravijo, da je katoliški socialni nauk, ki se razodeva v papeževih okrožnicah *Rerum novarum* (Leon XIII.) in *Quadragesimo anno* (Pij XI.), premalo radikalen, preveč prizanesljiv do kapitalizma. Desničarji pa nasprotno trdijo, da je preveč radikalen, odločen,

takorekoč že skoraj socialističen in preveč naperjen zoper podjetnike. Med temi pa nihajo neodločni, ki jih ne življenje in ne potrebe življenja, ne beseda in ne zahteva Cerkve ne spravijo iz tira, ne navduši, ne dvigne, ne vzbudi k novemu življenju.

Zato zgleda, kakor da katoličani sploh nimamo svojega socialnega nauka, da nimamo temelja, na katerem naj bi dalje delali, zgleda tudi, da nimamo avtoritete, glave, ki nam bi dajala smernice za socialno delo, oziroma če jo imamo, pa da nanjo nič ali mnogo ne damo.

Najbolj čudno pri vsem tem pa je sledeče:

Razumljivo je, če takozvani katoliški podjetniki, ki so katoliški bolj po krstni knjigi kot po svojem praktičnem življenju, molče ali celo zabavljajo, ni pa razumljivo in naravnost čudno je, da molče ali zabavljajo delavci, delavske organizacije, delavski tisk, delavski voditelji — tudi tisti, ki se imajo za krščanske. In vendar so socialne okrožnice napisane prav zanje in v njihov dobrobit. Kakor socialistično časopisje dan za dnem ubija svojim čitateljem v glavo marksistične nauke, tako bi moralo krščansko delavsko časopisje dan za dnem pisati, prepričevati, učiti delavstvo o katoliških temeljih novega družabnega reda in o katoliškem socialnem nauku. In vendar vidimo, da ni tako. Tu pa tam se na kakem občnem zboru ali v kaki slavnostni številki napiše

kaka beseda o naši najznamenitejši in edinstveni socialni okrožnici »*Quadragesimo anno*«, drugače pa se o tem molči, se propagirajo nauki, ki so vse prej kot katoliški, se rabijo izrazi (n. pr. krščanski socializem), ki so po papežu izrecno in odločno obsojeni.

Stvar glede tega je taka, da upravičeno nastane vprašanje:

Ali smo katoliki ali ne, ali smo za Marksa ali za Kristusa? Kdor je za marksizem, naj to odkrito pove. Mi bomo njegovo odkritost spoštovali. Toda ne prenesemo slepmišenja in dvojne igre, ne prenesemo, da bi se naše delavstvo tako učilo, da bo stalo z eno nogo v Cerkvi, z drugo pa v marksističnem taboru, da bi se pozivalo na svoje krščanstvo, obenem pa zabavljalo na škofo in duhovščino (kot se je to nedavno pripetilo v Kranju.)

Fantje iz kamniške dekanije! Vi ste bili vedno v prvih vrstah, ko se je bilo treba boriti za katoliško slovensko prosveto. Stopite v prve vrste tudi sedaj, ko gre borba za obnovo družabnega reda in za rešitev delovnega ljudstva. Bodite katoliški vseskozi. Cerkev je naša največja avtoriteta in njo bomo in hočemo poslušati do poslednjega diha. Katolištvo je moč, ki nas druži in veže v eno celoto in te celote ne pustimo, da bi jo kdo razbijal, niti da bi jo kdo polagoma zastrupljal.

Obsojali in psovali nas bodo, kakor so delali z apostoli in mučenci. Toda mi gremo naprej, mi bomo zavihali rokave in začeli delati na edino pravilnem temelju — na katoliškem temelju; to je v naši dobi po okrožnici. Bog živi!

Pot iz proletarstva

»... Nas je poklicalo v življenje slovensko katoliško delovno ljudstvo, da ga rešimo iz objema kapitalizma in marksizma in pripravimo pot za obnovo družabnega reda po evangeljskih naukih in po naukih papeževe okrožnice »*Quadragesimo anno*«.

»Slovenec« 3. dec. 1935.

Zveza združenih delavcev.

Z veseljem je treba ugotoviti, da se je med delavstvom začelo večje zanimanje za Pijevo okrožnico *Quadragesimo anno*. Kakor smo pred kratkim brali v »Slovencu«, se je ustanovila delavska strokovna organizacija, ki si je neustrašeno postavila v svoj program dosledno izvedbo te okrožnice. Za doslednega krščanskega delavca je ja-

sno, da bo dosegel zboljšanje svojega težkega in zapostavljenega položaja le v organizaciji, ki ima prava načela in skuša ta prava načela izvesti tudi v svojem javnem delovanju. Upanje na uspeh je za slovenskega delavca v taki organizaciji toliko večje, ker ve, da če se organizirano bori za tako sigurno prava načela kakor so v okrož-

nici Quadragesimo anno, da ne bo osamljen. Osamljenost je namreč posebno usodna za slovenskega delavca. Slovenija je premalo industrijska, da bi delavstvo samo moglo demokratično priti do vseh svojih zahtev. Pamet mu torej veleva, da išče v svojem upravičenem boju pomoč zlasti pri najbližjih somišljenikih.

Krščanski delavski organizaciji, ki ima prava načela, pač ne bo težko najti pomoči, kajti v borbi za ta načela najde razumevanje, podporo in sobojevnike med vsemi ostalimi stanovni krščanskega prepričanja. Zlasti celotna Katoliška akcija bo vneto pobornica za uresničenje papeževih načel. Delavstvo bo v Sloveniji doseglo edino in tudi največje uspehe le, če bo imelo v svoji upravičeni borbi prava načela in pravo taktiko, za katero se bo zavzelo tudi celotno slovensko organizirano krščansko ljudstvo.

Skrb kvadragesimarskega delavstva naj bo, da seznanjeni ne samo delavstvo s socialno okrožnico Quadragesimo anno, ampak tudi vse ostale sloje. Misli te okrožnice naj razvija

Dr. Aleš Ušeničnik:

Quadragesimo anno

Sedanji papež Pij XI. je leta 1931. izdal okrožnico o socialnem vprašanju. Ta okrožnica se pričinja z besedami »Quadragesimo anno« (beri kvadragesimo ano) in zato jo s tem imenom imenujemo. Besedi pomenita »Ob štiridesetletnici«, t. j. ob 40-letnici, odkar je izšla okrožnica papeža Leona XIII., ki se je pričinjala in imenovala z besedami »Rerum novarum« in o kateri je Naš list dosedaj skoraj v vsaki številki poročal.

Cilji in pota

Glede ciljev in poti uči papež, da mora biti cilj vsemu socialnemu delu socialna obnova, te pa ne bo brez npravne obnove.

Socialna obnova

Socialno obnovo si misli papež tako:

a) V družbi naj zavлада socialna pravičnost, ki naj ustvari nov pravni red, duša tega reda pa bodi socialna ljubezen.

b) Država sama ne more in ne sme vsega; prevažno načelo socialne filozofije je, pravi papež, da naj se to, kar zmorejo posamezniki ali pa manjše ali nižje organizacije, ne prepušča državi; država naj takšne organizacije le štiti in spravlja v sklad z občo blaginjo, obenem pa naj »skrbno in dejavno čuva in brani pravni in socialni red«.

c) Da se torej vse socialno življenje in gospodarstvo, ki ima tudi socialen značaj, prav uredi, naj se usta-

v delavskem in tudi v vsem ostalem katoliškem tisku. Resnično katoliški tisk bo radevolje podpiral to njegovo stremljenje.

Tako je torej prekinjen strašen molk o Quadragesimo anno med slovenskim delavstvom. Nepregledno je zlo, ki ga je rodil ta uporni molk. Ves delavski krščanski svet govori danes že o skušnjah in uspehih na podlagi dela po tej odrešilni okrožnici. Le pri nas smo hoteli biti bolj pametni kot vrhovno cerkveno vodstvo in smo zato v tej važni točki tako škodljivo zastali. Zato popravimo, kar se popraviti da. Če smo dosedaj molčali, bodimo odsedaj naprej toliko bolj glasni. Če smo dosedaj omalovaževali, odsedaj dalje toliko bolj spoštujmo. Najprej poskrbimo, da naše ljudstvo, delovno in pridobitni sloji, do dobra spozna vso vsebino velike okrožnice. Nato naj pa vsebina okrožnice preide v meso in kri. Le ta pot (Quadragesimo anno) bo najprej in najsigurneje pripeljala naše proletarsko delavstvo iz proletarstva! — y.

tarna« in v resnici absolutistična, to je, ker hoče vse in sama »od zgoraj« »diktirati« in »komandirati«.

Posledice preuredb

Posledica takšne socialne uredbe za gospodarstvo bi bila, da bi prenehal sedanji nered: na eni strani anarhija

Npravna obnova

Toda vsa socialna obnova bi brez npravne obnove ne pomagala mnogo.

Zastonj je vsak trud, pravi papež, da bi se družba preuredila, dokler duš, saj je današnji »svet po velikem traja današnje žalostno razdejanje delu zopet padel skoraj v popolno poganstvo«.

To poganstvo je združeno z nenasitnim pohlepom po bogastvu in časnih dobrinah, vprav ta pohlep je pa porodil kapitalizem v najslabšem pomenu besede in vso veliko današnjo socialno bedo.

Za npravno obnovo bo treba vzgojiti lajiške socialne apostole, delavce za delavce, trgovce za trgovce, itd., ki naj bi zanesli v družbo zopet Kristusovega duha.

radi razbrzdane svobodne tekme, na drugi strani strašno samodržstvo, v katero se svobodna tekma izprevrča.

Delavci posebej bi bili rešeni »proletarstva«, ker bi v korporacijah zadobili stalnost in bi z gospodarji tvorili skupni stan.

Tudi kmetje in kmetski delavci bi po korporacijah zadobili stanovsko skupnost in javnopravno zastopstvo svojih zadev.

Vsa družba bi se iz sedanjega razdejanega stanja izpremenila v urejeno enoto v stanovsko urejeni državi.

Država, ki je sedaj, kakor pravi papež, »zasušljena pohlepu ljudi«, gospodarskim in denarnim mogotcem, bi zadobila zopet svobodo, da bi mogla biti zaščitnica in razsodnica, vzvišena nad stranke, vsa v skrbi za občo blaginjo in socialno pravičnost.

Če bi prodrila ta zavest skupnosti tudi med narode, bi skušali tudi med seboj doseči neko srečno sodelovanje.

Ako potrebujete

DOBRE PEČI in štedilnike

oglasite se

pri **Franc Kosmaču**
v **VELIKEM MENGŠU**

(cesta na Moste)

Dobite najboljše in najcenejše peči, izdelane od domačih družinskih članov - strokovnjakov, zato brez konkurence v delu in ceni. Proti jamstvu tudi na odplačila.

nove korporacije, to je, združbe ljudi po istih poklicih in socialnih opravilih, s samoupravnim značajem.

Fašistične »korporacije«

Pij XI. omenja o tej priliki tudi fašistično korporativno uredbo in podaja nje kritiko.

Nekateri, pravi, se boje, da se bo po tej uredbi »država postavila na mesto svobodne dejavnosti«, da bo v teh korporacijah vladal »birokratizem« in bodo služile bolj »političnim namenom« (namreč fašizma) kakor pa »obnovi in ustanovi boljšega socialnega reda«.

Ko pravi papež, da »se nekateri boje«, hoče pač reči, da je fašistična uredba v nasprotju z osnovnim socialno-političnim načelom, ki ga oznanja Pijeva okrožnica, namreč z načelom, da je naloga socialne oblasti le »dopolnjujoča«, to se pravi, naj država po načelu samouprave prepusti korporacijam, da se same upravljajo, ona naj jih samo nadzoruje, štiti in, če treba, podpira.

Fašistična država pa vprav za resnično samoupravo nima zmisla, ker je »totali-

Z našega razgledišča

MORAVČE. Dne 15. novembra so pokopali na ljubljanskem pokopališču g. Franceta Osolnika, ekspozita v Izlakah. Rajnki gospod je Moravčan, rojen pod Limbarsko goro 16. januarja 1887. Prav je, da se ga spomnimo tudi v »Našem Listu«.

Rajnki je bil ves čas duhovniškega delovanja v čemšeniški župniji, nekaj časa kot kaplan v Čemšeniku, nato pa kot ekspozit v Izlakah. Zelo je ljubil mladino, neumorno je deloval vsa leta v šoli kot izvrsten učnik božje resnice in kot globok vzgojitelj otroških duš. Pa ga je mladina iskreno ljubila kot svojega duhovnega očeta. Ko je ležal na smrt bolan v ljubljanski bolnici, se je še iskreno spominjal šolske mladine v izlaški šoli. Ljubil je kras božje hiše, cerkev je znotraj vso prenovil, da je v veselje in spodbudo vsakemu, kdor stopi vanjo. Bil je skrben pastir svojim vernikom in vestno skrbel za njih duhovno življenje. Pa tudi zunaj cerkve: Koliko ima on zaslug pri zidavi krasne šole, koliko zaslug pri raznih organizacijah, sezidal je še Prosvetni dom s prostornim, električno razsvetljenim odrom. Naj pri Bogu uživa plačilo dobri gospod!

Le nekaj mesecev preje, 21. avgusta pa so pokopali v Strugah svojega župnika, Andreja Oreška, moravškega domačina. Ta pa je ves živel za Struge, delal in trpel za njih duhovni in telesni blagor, kako junaško je delil težke dni, za časa strašne poplave v Strugah s svojimi verniki, skrbno zbiral podporo za poplavlence, bil je skrben duhovni oče svoji župniji. Gotovo sedaj v večnosti zanje molí.

Noni in Mani v gorah

Mladostni doživljaji z Islandije. — Spisal Jón Svensson S. J. (Dalje.)

Drugače pa je kar mirno naprej ležal v travi.

»To je pa res čudno,« rečem Maniju. »Saj še vstati noče.«

»Res, zelo čudno,« odvrne malček, ki se me je še vedno trdno oklepal z obema rokama.

Čez nekaj časa nadaljuje: »Veš, česa nama manjka, Noni?«

»Ne!«

»Jahaškega biča nimava. Če bi imela tak bič, potem bi že šlo.«

»Biča pač nimava, Mani. Zato nama nič ne pomaga, še kaj o njem govoriti.«

»Pa poskusi vsaj vajeti dobro nategniti. Saj to sicer pomaga pri jahanjih.«

»Dobro, pa poskusim.«

Potegnem sunkoma za motvoz, med tem pa obenem dalje tolčeva z nogami in kličeva »Hi!«.

Moravska župnija je imela precej duhovnikov-domačinov, od katerih so nekateri umrli v prvih duhovniških letih kakor gosp. Tič Lovro, Prebil Ferdinand, kaplan v Kranju, Pele Jožef, kaplan v Šmartnem pri Kranju, drugi pa v krepkih moških letih, kot zgoraj omenjena, letos umrla gospoda in pa Jamšek Nikolaj, župnik.

Ima pa moravska župnija še nekaj duhovnikov, ki delujejo v dušnem pastirstvu: Cerar Gregorja v Križniškem redu, Tomc Valentina, mestnega kateheta v Ljubljani, Podbregar Pavla, župnika v št. Ožbaltu. Ta je bil sicer rojen v Tuhinjski dolini, a je vsa otroška leta preživel v moravški fari. Klopčič Franceta, žup. upravitelja v Osilnici in Novak Franceta, dosedaj kaplana v Dobrniču.

Praviho, da mora župnija dati najmanj toliko duhovniških poklicev, kolikor duhovnikov sama rabi, Moravče so jih dale, pa upamo, da bomo tudi večkrat še zapeli: Novomašnik, bodi pozdravljen!

VRHPOLJE PRI MORAVČAH. Pobožnost sv. Franciška Ksaverja. L. 1734 poroča neka knjižica, da tega svetnika, razven v Ljubljani in pri Sv. Francišku na Stražah, časte še v moravški župniji, to je na Vrhpolju, dalje v Poljanah nad Škofjo Loko, v Smledniku in drugod. Čas, odkdaj so začeli sv. Franciška Ksaverja častiti in mu postaviti oltarje, cerkve ter kipe njemu v čast, je leto 1622, ko je omenjeni svetnik zadel čast oltarja. V tistem času so jezuiti v Ljubljani razširjali pobožnost na čast svetemu Francišku, velikemu indijskemu misionarju in čudodelniku. Kmalu po svojem prihodu v Ljubljano so postavili očetje jezuiti v šentjakobski cerkvi njegovo podobo

v češčenju; ta podoba je zaslovela kot čudodelna podoba ne le v Ljubljani, marveč po vsej kranjski deželi in še preko nje. Leta 1670. dne 3. avgusta so kapelo, prizidano šentjakobski cerkvi blagoslovili. Stroške zanjo so nosili kranjski deželni stanov. Pri slavnostnem obedu je o. rektor Ahatius razdelil gostom knjižico o sv. Francišku. Knjižico: Indijski čudodelnik, je izdal l. 1666. o. Friderik Jelenčič (1632—1690), rojen v Ljubljani, član Družbe Jezusove, ki je bil nad 30 let sloveč pridigar v Gradcu in na Dunaju. Ta knjižica je dala gotovo tudi povod, da se je iz tuštanjske graščine začela pobožnost na čast sv. Francišku Ksaveriju razvijati na Vrhpolju. Tudi vir za obrednik v slovenskem jeziku, ko so se med 8 dnevno pobožnostjo molile prej litanije v čast sv. Francišku, bo iskati iz omenjene knjižice. Obrednik na Vrhpolju ima lične perorisbe ter je pisan kaligrafično, ker je prepisovalec imel pred seboj pač starejši obrednik iz začetka 18. stoletja, ko se je ta pobožnost tod razvila. Menda je bil prepisovalec Franc Ksaver Stima. Bil je pozneje kaplan (1804—1805) v Šoštanj, kjer se je pri trški podružnici vršila tudi devetdnevna, ustanovljena (1755) v čast svetemu Francišku Ksaveriju.

Cerkve sv. Petra na Vrhpolju je stala že pred l. 1526. Imela je svojega duhovnika že l. 1738, četudi je bil beneficij ustanovljen šele l. 1780. Dne 30. aprila 1780 je grof Karel Lichtenberg, posestnik graščine Tufstein ustanovil beneficij na Vrhpolju »v večjo pobožnost na čast sv. indijskemu apostolu Francišku Ksaveriju«, ki so jo povzročili vlastelin in drugi člani pobožne rodovine grofovske (do 1800) ter tačasni beneficiat Franc Seraf. Bregar. Pobožnost sv. Ksaverja

Pa vse je ostalo pri starem... Konj dvigne nekaj kratki glavo kvišku, a nič ne pokaže, da bi ga mikalo vstati.

»To je pa strašno trmast konj,« pravi Mani.

»Da, prav zelo. To je najbolj trmast konj, kar sem jih kdaj videl v življenju.«

»Pa bi ga nekaterikrat plosknila z rokami,« predlaga malček.

»No, pa ga dajva!«

Udarjava z nogami, tolčeva z rokami, vlečeva za povodec, kličeva »Hi!« in povrh nama je v pomoč še Fidel s krepkim lajanjem. Pa zopet je bilo vse zaman.

Kakor da bi imel konj vse le za šalo in igravo!

»Naravnost neverjetno je to!« pravi Mani.

»Da, in zdaj si ne znam več pomagati.«

Še nekaj časa posediva in premišljujeva, kaj naj prav za prav zdaj začneva.

Kar zakliče Mani, kažoč z roko na desno: »Ali vidiš malo globel tamle? Polna je velikega grmovja. Tja bi

šel in si urezal nekaj najdebelejših šib. Za biče nama bodo.«

»Zopet si jo imenitno zadel, Mani,« pravim jaz. »Tako grem s konja, da dobim za oba bičev. Toda med tem dobro pazi, mirno sedi in dobro drži vajeti!«

Stopim s konja in dam Maniju vajeti.

Nato grem proti označenemu mestu in najdem kmalu dve močni šibi z dolgim, trdim stebлом. Odrežem ju, potrgam listje in manjše vejice in tako sem imel v resnici dva dobra »jahaška biča«. Pohitim k Maniju in sem kakor prej. Bratu dam eno šibo, drugo obdržim zase.

»Hi!« kličeva zopet in obenem udarjava s šibo.

Pa kdo bi si bil mislil! Tudi to ni pomagalo prav nič. Konj se je dal tepsti in bil je, kakor da mu je to prav imenitna zabava.

»Tega je pa že dovolj, Noni!« vzklikne brat. »Ali ni že preneumno?«

»Prav res! Toda konj najbrž nič ne čuti, ko ga tepeva.«

rija, ki se začne 3. decembra, na god svetega Frančiška in se osmi dan nato sklene. Zato naj bo stalni beneficiat na Vrhpolju dolžan brati zjutraj ob 6. uri sv. mašo ob teh dnevih, ko pride več ljudstva k tej pobožnosti. Ob istem času, malo prej, je bila vrhpoljska cerkev tudi posvečena l. 1777. V začetku so duhovni stanovali v četrt ure oddaljeni graščini tuštanjski, potem je eden bival (Laubinger?) nekaj časa za cerkvijo v leseni hiši, ki je stala na sedanjem malem vrtiču. Pozneje šele so postavili sedanje župnišče ter se prikupilo gospodarsko poslopje, ko je bil beneficiat (1829—1834) Franc Križaj. Župnišče je bilo nekoliko na sprednji strani prizidano l. 1879. L. 1890. pa vzdignjeno za eno nadstropje. V početku so v osmini svetega Frančiška hodili še drugi duhovniki pridigovat in spovedovat, vso postrežbo so imeli v graščini (po ustanovnem pismu v moravškem arhivu). O teh shodih priča še zdaj kapelica ob zvoniku, v kateri je bila prižnica, miza za sv. maše in pa kip svetega Frančiška. L. 1893. se je tista kapela prizidala in popravila za kapelico lurške M. b., ki pa je delo Andreja Rovška mlajšega iz Moravc l. 1894. (za sto goldinarjev). Tudi kip ob shodih v velikem oltarju sv. Frančišek, ležeč na mrtvaškem odru v naravni velikosti, v jezuitski opravi, je bil izdelan v času, ko je bil ustanovljen beneficij, torej okoli l. 1780. En tak kip sv. Frančiška, ki krščuje zamorčka, hranijo v Zgor. Javoršici pri »Severju«. Stara slika sv. Frančiška Ksaviarja je prišla v grad tuštanjski. — Samo tridnevica se je ohranila od stare pobožnosti. Vpeljal jo je od 1. do 3. decembra beneficiat g. Franc Sal. Hiersche (okrog l. 1897.), ob katerih dnevih poleg moravske duhovščine pridno pomaga še en pater-fran-

čiškan. L. 1891. so prizidali še sedanjo zakristijo. Cerkev je sploh močno prezidana, kar se čuti posebno po njeni notranjosti. Stara cerkev je bila tako obrnjena, da je bil prej glavni oltar na mestu, kjer je zdaj stranski oltar Matere božje. Zvonik, vsled potresa močno poškodovan, so l. 1898. postavili novega bolj spredaj blizu glavnega vhoda v cerkev. Tako ob teh dnevih deli Bog še vedno velike čudeže milosti vsem pobožnim častivcem njegovega gorečega služabnika svetega Frančiška Ksaverija.

MEKINJE. Sv. misijon se bo pri nas vršil pod vodstvom č. gg. lazaristov od 15. do 22. dec. (kvatrti teden). Ob delavnikih bodo govori zjutraj ob pol 6., zvečer pa ob pol 7. Sklep bo v nedeljo ob treh popoldne. — Četa skavtov v Mekinjah priredi v nedeljo 8. dec. po večernicah v Društvenem domu otroško igro »Tončkove sanje«.

KAMNIK. Občni zbor Krajevne protituberkulozne lige v Kamniku se je vršil v nedeljo 27. okt. 1935 v dvorani Kamniškega doma v Kamniku. Udeležilo se je nad 200 članov lige. O delovanju kamniške protituberkulozne lige je »Naš list« že poročal. Kakor znano je kamniška liga ustanovila protijetični dispanzer. Predsednik lige g. dr. Polec se je iskreno zahvalil vsem, ki so odboru pomagali, posebno pa se je zahvalil veleč. g. dekanu Riharju za sodelovanje v odboru in vsestransko osebno naklonjenost, dalje sres. načelniku g. Kosiju, ban. ref. dr. Neubauerju, primariju na Golniku, predsedniku NPL v Ljubljani, g. dr. Bohinjcu itd. Poročal je tudi o slabih mestoma obupnih razmerah v našem okraju z ozirom na jetiko. Za bodoče leto ima liga v programu izpopolniti dispanzer in zagotoviti čim trd-

nejšo materialno podlago dispanzerju! Poročilo je bilo sprejeto z aplavzom!

Tajnik je poročal, da je liga imela 10 sej, odposlala in prejela je 336 dopisov. Članov ima liga 810. Tajniško poročilo je pregledno pokazalo delo lige in pa velike uspehe! Poročilo je bilo sprejeto soglasno! Blagajniško poročilo je delo lige šele prav osvetlilo. Marca 1935 je liga imela le 576.75 Din. 27. okt. 1935 pa znaša aktiva 22.301 Din. Daril je liga prejela 15.540 Din. Članarina je znašala 3.897 Din. Prodaja kolekov je prinesla 212.50 Din, obresti okrog 129.50, vstopnina predstav 1.277.75, poleg tega znaša inventar v znesku Din 5.000. — Izdatki so bili tile:

Vzdrževanje otroka v koloniji	Din 300.—
podpore bolnikom	Din 1200.—
poštne, pristojbine	Din 338.—
adaptacije prostorov za dispanzer	Din 2562.50
stroški ob času predstav	Din 55.—

Din 3755.50

Poročilo je bilo sprejeto z velikim odobravanjem in je bil podeljen absolutorij s pohvalo! Pri volitvah so bili izvoljeni v širši odbor, veleč. g. dekan Matej Rihar, g. sreski načelnik, zastopniki delavcev, rdečega križa itd. V upravni odbor pa so bili izvoljeni predsednik g. dr. Julij Polec, podpredsednik Drago Uhle, tajnik Jagodic France, namestnik tajništva Štefan Repanšek, blagajničarka ga. Valerija Dular-Hrovatin, odbornik g. župan Kratnar. — V nadzorni odbor so bili izvoljeni g. Vlado Fajdiga, g. Šlibinč in člana g. dr. Roberta Neubauerja, primarija Štefula. Občni zbor je izvolil za častnega na Golniku za njegove zasluge. Pri tej priliki je predaval o temi: Dispanzer v borbi proti tuberkulozi g. primarij dr. Neubauer,

»Ali res misliš?«

»Res, skoro bi rekel. In zdi se mi, da zato, ker ne moreva dovolj močno tepsti, če mu sediva tako na hrbtu.«

»Kaj naj tedaj storiva, Noni?«

»Jaz bi rekel, da morava zopet dol. Potem stopim zadaj za konja. In potem boš nekaj videl...«

Rečeno — storjeno!

Stopim s konja, dam Maniju vaje in se postavim za ležečega konja. V rokah sem držal svoj dolgi bič, pravkar odrezano šibo.

»Zdaj pa pozor, Mani!« zakličem, »glej, da ne padeš, ko konj vstane! Zdaj začnem. Ali dobro držiš motvoz?«

»Držim, le začni!«

Opazim, kako se konj obrne z glavno proti meni in me z znaki strahu v očeh postrani pogleda.

Zdaj grem za nekaj korakov od konja proč. Potem vzdignem obe roki, zamahnem z dolgo šibo, skočim proti njemu in mu med tem grozim in vpijem iz vsega grla in Fidel mi je pomagal s krepkim lajanjem.

Konj že striže z ušesi...

»Pazi, Mani!« zakličem še enkrat in potem zamahnem, pa tokrat z vso močjo. To je pomagalo, a učinek je bil vse drugačen, nego sem ga pričakoval v svoji neizkušenosti. Doslej tako dobrovoljna žival se nenadoma zdrzne. Na mah se bliskoma zažene s prednjim telesom kvišku tako, da mu je stal hrbet skoro pokonci. Radi tega zdrsi brat po konjevem hrbtu od grive skoro dol do repa. Pretresljivo v strahu zavpije in vikne:

»Na pomoč, na pomoč! Dol bom padel.«

»Ne spuščaj motvoza! Za božjo voljo, drži se motvoza!« mu kličem.

V zadnjem trenutku se mu posreči, oviti si tanki motvoz ob zapestje, tako da ne pade. Tako neha drseti s konja. Toliko da je še visel zadaj na poskakajočem konju. Pri tem je seveda močno vlekel za motvoz, čigar drugi konec je bil privezan živali za spodnjo čeljust. In žal, da se je najbrž prav radi tega vozal bolj zadržal. To je ubogemu konju najbrž povzročilo veliko bolečino, kajti zdaj mu je

v trenutku pošel ves pokoj. Za trenutek je stal skoro pokončno na zadnjih nogah.

»Noni, Noni, pomagaj!« je vpil bratec na ves glas.

»Spusti se dol!« zakličem jaz in skočim k njemu, da bi ga čimprej ujel.

Toda Mani je visel na konju, ki je postal zdaj ves divji; z eno roko se je držal za zadnji kosem grive, z drugo pa je visel na tankem motvozu, ki si ga je bil pravkar ovil za zapestje. Konj je široko zeval, vrtel rep močno naokoli in ves iz sebe obračal oči, ki so bile malo prej tako mirne.

Bil je to zares strašen pogled! V smrtnem strahu sem bil radi malčka, ki se ni mogel oprostiti... Ves prizor je trpel le nekaj trenutkov.

Naenkrat se prestrašeni konj spusti na prednje noge, nato skoči še nekaterikrat gor in dol, nazadnje pa zdirja kakor besen proti jugozapadu...

Midva s Fidelom skočiva brž za njim in stečeva kar so naju noge nesle...

(Dalje prihodnjič.)

ki je kamničanom razložil delo dispanzerja in pa koristi, ki jih bo imelo prebivalstvo od te humanitarne ustanove. Nato je bil ogled dispanzerskih prostorov. Odboru lige tudi naše priznanje in mu želimo, da ga podprejo vsi dobromisleči v njegovem plemenitem delu!

STRANJE. Letos o Vseh svetih so bili grobovi na našem pokopališču silno lepo okrašeni. Tudi molili smo veliko za naše pokojne. In darovali zanje sv. obhajila. — Za konec novembra smo pokopali 82 let starega Slevca Antona iz Bisteršice. Njegov rod je v prejšnjih časih dajal župniji celo stoletnike. Pokojni Janežičev oče naj počiva v božjem miru! — Dne 1. dec. smo pa skupno s proslavo državnega praznika slavili sedemdesetletnico rojstva dr. J. Ev. Kreka. Nad vse je bil zanimiv govor ban. prosvetnega inspektorja g. J. Dolenca, ki nam je pokazal zlate Krekove lastnosti, katerih duša je bila pokojna Krekova mati. Spoznali smo iz tega govora obenem kako velik je vpliv dobre matere na vso družino. Naj bi se naše matere tega vpliva tudi vedno zavdale!! V igri »Tri sestre« nam je pa govoril Krek sam in šibal nekatere napake, ki človeka kaze, če jim streže in jih goji, katerih se pa človek tudi lahko odvadi, samo če ima zares resno voljo.

Čadež Viktor:

TROJNI JUBILEJ NA S. VIŠARJAH

Kdor je bil rojen l. 1860. in kdor l. 1885., obhaja letos — če še živi — 75 letnico odtodno 50 letnico rojstva; kdor se je poročil l. 1910., pa 25 letnico poroke. Prvo je bilo letos (1935) pri moji materi, drugo bo pri meni, ki se imam to leto srečati z Abrahamom, tretje pa pri enem izmed mojih bratov. Trojni jubilej torej in sicer pri istih treh, ki smo l. 1899. prvič skupaj poročali na Sv. Višarje! Kako naj bi lepše proslavili, kot da se zopet povzpemo na veličastni višarski hrib in se skupno zahvalimo Mariji? Moči nam — hvala Bogu — ni manjkalo, še manj pa volje, in tako je bil sklep za to romanje napravljen brez kake hrupne debate, izpeljan pa, kakor naj v glavnem povedo naslednje vrstice.

Odšel sem sam iz Mekinj 26. avg. t. l. (v ponedeljek) na Jesenice, da sem pripravil pot za prehod čez mejo. Treba je namreč na obmejnem komisariatu na Jesenicah dobiti propustnico (à 2 Din); s tako propustnico brez nadaljnega prideš čez mejo; onstran meje pa moraš pokazati še kako legitimacijo s sliko. To namreč velja za bližnje obmejne kraje; brez tega ti Italijani na prvi obmejni postaji Fusine-Laghi pokažejo pot nazaj v Jugoslavijo. Na Jesenicah sem imel časa dovolj, da sem to zadevo uredil in se oskrbel z nekaj lirami. Zraven sem si pa še temeljito ogledal ondotno novo cerkev, ki jo lahko brez pretiravanja imenujemo veličastno monumentalno stavbo. Še dalj sem se mudil v Krekovem domu, kateremu se nisem mogel dovolj načuditi radi smotrene ureditve in silnega obsega, saj šte-

je gotovo vsaj 50 sob. Kolike koristi je tak dom za delavstvo! Vzemimo n. pr. samo ljudsko kuhinjo, ki dnevno preskrbuje krog 70 delavcev in delavk s, tečno in ceneno hrano. Čast Jeseničanom! Da bi bil »comme il faut« — kot pravi Francoz, — sem v torek zjutraj pred odhodom iz Jesenic stopil v neko brivnico. Zagledal sem v njej le eno damo, ki mi je takoj izjavila, da tudi ona brije. Pri moji bradi! Veliko sveta sem že obredel, kaj takega pa še nisem doživel; pa naj poskusim še to! Kmalu je padel zadnji prirastek brade pod nežno roko frizerke, in pomlajen kot ptič feniks sem zapustil brivnico.

Točno ob dogovorjenem času sta sredi dopoldne prispela na Jesenice mati in brat. Skupno smo se potem odpeljali in se kmalu znašli na italijanskih tleh. Vse v redu! Popoldne smo se že odpeljali iz Trbiža proti Žabnicam. Že dolgo me je mikalo, da bi skočil mimogrede še v Ukve, ki so dobro uro naprej od Žabnic ob železniški progi. Imel sem le pomislek: ker imam samo propustnico za Sv. Višarje, kaj, če bi moral pred izstopom v Ukve slišati kaj podobnega, kot se bere večkrat na zavrženih poštnih pošiljkah »nazaj! se ne sprejme«? Da bi se temu izognil sem vprašal trojico fašistov v Trbižu, če si smem to dovoliti. »Permesso« (dovoljeno), se je glasil prijazen odgovor. Tako smo se v Žabnicah za kratek čas razšli in vlak me je potegnil še nekaj postaj naprej do Ukev (Ugavizza), ki so proti zapadu zadnja slovenska, še oskrbovana župnija v Kanalski dolini. Kar me je najbolj tja zvalo, je ondotna župna cerkev, ki je bila razen stolpa pred kakimi petimi leti na novo zidana. Sicer je cerkev majhna, a po svoji krasni notranjosti in prijetni svetlobi je napravila name najboljši vtis. Vse tako priprosto in tako prikupljivo! Če se prav spominjam, je stala okrog 120.000 lir, in je sto tisoč lir že plačanih. Imena vseh večjih dobrotnikov, ki so prispevali menda nad 200 lir, so navedena v cerkvi na posebni tabli. Tudi dobra misel! Od dobrega poznavalca cerkvenega petja — g. župnika ni bilo doma — sem se še informiral o tamošnjem slovenskem cerkvenem petju in že sem se napolnil peš nazaj proti Žabnicam po močno razišrjeni cesti. Ravno prav za brev! Vmes so pa švigali mimo mene avti eden za drugim, prav kakor je neki Hrvat dobro označil te vrste vozilo: malo poprdi, malo posmrdi, a ga nema više! Blizu Žabnic sem opazoval, kako so Italijani završevali zadnja dela pri elektrifikaciji vse železniške proge od Trbiža do Milana, kar pomeni za Italijo velikansko pridobitev, saj ji bo pomanjkanje premoga v veliki meri nadomeščala z vodno silo pridobljena elektrika.

Malo sem se pomudil pri »slugi« ob vznožju višarskega hriba, potem pa hajd naprej, da bo naša triperesna deteljica čimprej zopet cela. Ker sta se moja soromarja zvesto držala načela: tudi počasi se daleč pride, mi ni bilo treba kdovekaj samevati. Kmalu sem ju dohitel in se takoj oprijel njunega načela; v glasbenem jeziku bi re-

kel: moj, poprej prestissimo-korak, se je na mah spremenil v adagio-korak. Tako smo se ob razigranem razpoloženju in prijetnem hladu počasi in vztrajno dvigali vedno višje. Postanek na »Planini« je skoro obvezen in smo si tudi mi duše privezali s »čajčkom« itd. Potem sem v družbi z višarskim organistom, mekinjskim rojakom, zopet odbrzel naprej, da sem za mater in brata naprej naročil prenočišče v hiši, v kateri imata že domala vknjiženo pravico do tega; sam sem se pa nastanil v župnišču, kjer lahko dobe prenočišče tudi laiki, kadar je prostor. Noč je že globoko razpela črna krila nad višarskim hribom, ko sta ob osmih zvečer za menoj dospela na sv. Višarje moja soromarja.

Pređen sem naslednji dan — v sredo — »stopil k oltarju božjemu, k Bogu, ki razveseljuje našo mladost« (Ps. 42), mi je živo stopilo pred oči, kako smo isti trije, ki smo se ta dan združili pri Mariji v proslavi trojnega jubileja, pred 36 leti klečali pri isti višarski Mariji. Vsa sv. maša, ki sem jo nato opravil, je v glavnem izvenela v klicu predglasja: Zahvalimo se Gospodu, našemu Bogu! Rad bi bil še ostal na Sv. Višarjah, saj je tam toliko vabljevega; naj poleg cerkve omenim n. pr. le še oba duhovnika, ki sta takrat oskrbovala to božjo pot: gospoda msgr. dr. Ivančič iz Gorice in Mih. Dórbolo iz Vidma, ki si oba ob prvem srečanju osvojita človeško srce. A nujni posli so me s silo odtrgali od vsega tega; pač pa sta sojubilanta sklenila ostati gori še do petka zjutraj.

Ura je kazala že precej čez deset, ko sem odrinil s Sv. Višarj naravnost do Trbiža. Blizu vrha sem srečal družbo mladih ljudi, Nemcev, ki so prihajali iz Trbiža. Vprašali so me, če sem edini duhovnik na Sv. Višarjih; bili so namreč v strahu, če ne bodo mogli prejeti sv. obhajila. Ko sem jim pojasnil, da je ta strah nepotreben, so veselih obrazov odšli in bili, kakor sem pozneje zvedel, res obhajani. Je že treba malo večje mere premagovanja, da kdo toliko časa zdrži tešč. Tako poganjajo marsikje cvetlice, a jih pogosto niti ne opaziš.

Isti dan malo čez peto uro popoldne sem bil že doma, mati in brat sta se pa vrnila šele dva dni za tem. Ali še kdaj ponovimo to romanje? In den Sternen stehts geschrieben (to je v zvezdah zapisano). Ne vem, a v vlogi takih treh jubilejev gotovo nikdar več!

**TAPETNIŠKE,
LIČARSKÉ IN
SEDLARSKÉ
IZDELKE**

DOBITE NAJCENEJE PRI

MARTIN MALI, Domžale

ŽIMNICE, PERESNICE, ZOFÉ

OTROŠKI KOTIČEK

Piše striček Podgorski
p. Stahovica pri Kamniku.

TIHA JASNA SVETA NOČ!

Tiha jasna sveta noč!
Prav kot nekdanj v Betlehemu
žarke zvezdice migljajo,
kakor bi vabile k Njemu...

Tiha jasna sveta noč!
Vsa družina verno čuje,
kot pastirci betlehemske
jaslicam se približuje.

Tiha jasna sveta noč!
Oh, ne spavaj, božje Dete,
Le poslušaj, le poslušaj
naših malih pesmi vnete!

Tiha jasna sveta noč!
Dete se je k njim nagnilo,
vse z nasmehom rajskosladkim
v sveti raj je povabilo...

ZA ADVENT

Zima je tu in adventni čas je tu. Temni so zimski dnevi in mračni, a vendar ne brez lepote. Če je zunaj malo snega, kaj to za take junake, kakršni ste vi! Malo bolje se oblečete, malo poskočite, pa gre mrz svojo pot naprej. Samo na to pazite, da se mi ne prehladite. Hudo bi bilo, če bi moral vaš striček za vami solze pretakati, ko vas je komaj spoznal.

O lep je adventni čas! Kakšne lepe dneve in spomine ima za nas vse, za stare in za mlade! Vzemimo naš narodni praznik, spomnimo se sv. Miklavža in vsega njegovega spremstva, od prelepih angelov doli do tistega kosmatega grdavša, ki se mu tudi parkelj pravi. Potem pa prelepi praznik Brezmadežne! In pa adventne zorne maše! Vem, da pridno zahajate k zornicam. Kaj pa je lepšega kakor s prižgano bakljo v roki hiteti skozi nočno temo tja v svetli božji hram. Potem pa pride prelepi Božič s svojimi jaslicami, s polnočnico, s tisto skrivnostno lepo domačo službo božjo in še z brezštevlnimi drugimi sladkostmi. Ali naj omenim še takozvane »domače praznike« — upam, da veste, kam merim, — ki tudi navadno padejo v zimski čas.

Veste, kaj? Prav lepo bi vas poprosil, da mi popišete nekatere teh dni. Vzemimo: Miklavžev večer. Ali: Kako smo praznovali praznik Brezmadežne v našem vrtcu. Ali: Moja pot k zornicam. Morebiti: Kako se pripravljam na Božič.

Izberite imate dosti. Kar koga veseli, to naj pa napiše. Stričku boste s tem naredili za praznike veliko veselja. Zato vam pa že danes vošči in želi:

Srečno in veselo novo leto!

KRATEK POTEK MARIJINEGA ŽIVLJENJA

Saj vem, da vsi dobro poznate našo Mater Marijo. Kolikokrat na dan imenujete njeno ime! Če bi pa vam sedajle rekel: »Opišite mi potek Marijinega življenja,« pa dobro vem, da bi mi težko kaj poštenega spravili skupaj. Prav zato sem se namenil vam v nekaterih kratkih besedah obrazložiti milosti polno življenje Marijino.

Če hočemo Marijino življenje popisati, se moramo poslužiti deloma sv. pisma, deloma pa ustnega izročila.

Ustno izročilo nam je ohranilo ime Marijinih staršev. To sta oče Joahim in mati Ana. Dolgo vrsto let sta bila baje brez otrok. Molila sta in prosila in naposled sta si izprosila otroka, kakršnega svet še ni videl. Bog ga je namreč obdaroval s posebnimi milostmi. Marija je bil ta otrok in z ozirom na to, da jo je Bog izbral od vekomaj za mater Sina božjega, jo je obvaroval vsakega madeža izvirnega greha. O njenem blaženem rojstvu nam govori sv. Cerkev, da je oznanilo radost vsemu svetu, zakaj od nje je bilo rojeno Sonce pravice, Kristus, naš Bog in naš Gospod. Rojstni kraj preblažene Device je ljubezni-vo mesto Nazaret v Sveti deželi. Sam Bog je poslal k njej svojega poslanca nadangela Gabriela, da ji razodene božje načrte in namere. Za ves svet je bil pomenljiv trenutek, ko je nadangel Gabriel oznanil Devici veselo sporočilo: »Sina boš rodila in daj mu ime Jezus« In istotako velik in pomenljiv je bil naslednji trenutek, ko je izvoljena Devica dala angelu svoj odgovor: »Glej, dekla sem Gospodova, zgodi se mi po tvoji besedi.«

Zaročenec Marijin pa je bil sveti Jožef. Tudi njega je nebeški poslanec poučil o nebeških skrivnostih in o božjih namerah.

V tistih dneh je prišlo v Judejo povelje rimskega cesarja Avgusta, da naj se popiše ves svet. Vsak je moral iti v tisto mesto, iz katerega je izhajala njegova rodovina. Marija in Jožef sta bila oba iz rodovine kralja Davida. Zato sta morala iti k popisovanju v Betlehem. In tam se je zgodilo, kar je bilo že davno napovedano po prerokih: V betlehemskem hlevcu se je rodil Kristus Odrešenik. Marija, njegova mati, ga je povila v plenice in ga položila v jaslje... Taka skromnost, taka ponižnost! Kristus, Odrešenik se rodi v bornem hlevcu! In vendar ni ostalo njegovo rojstvo svetu prikrito. Angel povabi betlehemske pastirje, zvezda naznani Modrim iz Vzho-

da rojstvo novorojenega kralja ne samo Judov, ampak kralja nebes in zemlje.

Ko je bilo Dete staro štirideset dni, sta ga Marija in Jožef nesla v tempelj, da ga postavi pred Gospoda, kakor je velevala Mozesova postava. Tam je zvedela Marija iz ust starčka Simeona, kakšne bridkosti jo še čakajo v življenju: »Tvojo lastno dušo bo presunil meč.« Toliko jo je namreč čakalo trpljenja polnih in bridkih ur.

Marija je bila Jezusu nad vse skrbna mati. To bi nam lahko povedal Betlehem, o tem bi nam lahko govorila dolge zgodbe težavna pot v Egipt in Egipt sam, potem pot iz Egipta v Nazaret in spet pota iz Nazareta v Jeruzalem, kamor je hodila s svojim božjim Sinom k praznovanju judovskih praznikov. Zlasti še tista pot k velikonočnemu prazniku v Jezusovem dvanajstem letu, ko sta ga z Jožefom tri dni s skrbjo in žalostjo iskala.

Ko je Jezus nastopil pot javnega učenja in delovanja, se Marija kolikor toliko umakne iz njegove bližine. Srečamo jo le malokrat v Jezusovi družbi. Prvič v galilejski Kani, kjer je Jezus na njeno prošnjo izvršil svoj prvi javni čudež: spremenil je vodo v vino. Ob neki drugi priliki je bilo, ko je Marija s svojimi sorodniki prišla za Jezusom in ko je Jezusu nekdo izmed poslušalcev to sporočil, je Jezus pokazal s prstom na svoje učence in je govoril besede: »Kdo je moja mati in kdo so moji bratje? Kdor spolni voljo mojega Očeta, ki je v nebesih, on mi je brat in sestra in mati.« Kaj menite, ali ni s temi besedami pohvalil Gospod najbolj svojo lastno mater? Kdo je namreč bolj natančno izvrševal božjo voljo kakor Marija! In še enkrat je bilo. Neka žena je poslušala Gospodovo besedo, opazovala vse njegovo vedenje in ravnanje, pa je polna svetega navdušenja blagrovala mater, ki je dala svetu takega sina. Gospod pa je na to besedo pripomnil: »Še bolj pa blagor tistim, ki božjo besedo poslušajo in ohranijo.« Tudi s temi besedami je svojo Mater le še bolj pohvalil. Kdo je namreč bolj vestno poslušal božjo besedo in se po njej ravnal, kakor Marija!

Prišli so dnevi trpljenja za našega Gospoda in Odrešenika, za nas potrebni, zanj pa grozni in strašni... V tistih dneh je hotel Jezus imeti poleg sebe svojo dobro in sveto Mater. Sestala sta se na križevem potu, kakor pravi staro izročilo, stala je poleg križa, na katerem je umiral njen božji Sin, kakor pove sv. evangelij. Tam jo je umirajoči Sin božji izročil v varstvo svojemu najljubšemu učencu sv. Janezu. In od tiste ure jo je vzel učenec k sebi... S poročilom, da je bila Marija med apostoli, ko so se pripravljali na prihod Sv. Duha, preneha v sv. pismu vsako nadaljnje poročilo o Gospodovi Materi.

Pravijo, da je Gospodova Mati živela na zemlji 63 let. In da je zadnja leta, po Gospodovem Vnebohodu, preživela največ v spominih na svojega ljubega Sina. Umevno. Staro poročilo o njeni smrti nam je ohranil sv. Janez Damaščan. Pokopana da je bila v vrtu Getsemani. Tri dni da se je tam

šlišo prekrasno angelsko petje, tretji dan pa je utihnilo. Apostoli so šli k grobu in so grob odprli, pa njenega telesa niso več našli. Začudili so se in samo to so si mogli misliti, da jo je On, ki je z njeno pomočjo postal človek, vzel k sebi pred skupnim vstajenjem vsega človeštva. Kakor namreč ni dopustil, da bi bila njo omadeževala senca greha, tako tudi ni dopustil, da bi bilo njeno sveto telo samo za trenutek okušalo delež trohnohe.

To naj bi bil kratek potek življenja Matere našega Gospoda Jezusa Kristusa. Žal, da so to samo besede. Kje pa je jezik, kje pa je pero, ki bi moglo dostojno opisati milosti polno in milosti bogato življenje nje, kateri je velike reči storil On, ki je mogočen in čigar ime je sveto...

ZA ČAST IN DOBRO IME

Bilo je tistega dne, ko sta sv. popotnika Marija in Jožef trkala na betlehemska srca in na vrata in iskala skromnega prenočišča. Nista ga našla; zanju ni bilo prostora v hiši, pripominja na kratko sv. pisatelj Luka. Kratka opomba in brez vsake obsodbe. Mi, drugi ljudje, smo pa vajeni slikati Betlehemsčane za silno trdosrčne ljudi, ker niso bili toliko gostoljubni, da bi se bili usmili obeh tujcev iz daljnega Nazareta.

Nekoč sem slišal na samo sveto noč prepavati božično pesem sledeče vsebine:

»Oh trdi in nemili
so bili kdaj ljudje,
ker niso prenočili
družinice svete.«

Otroci, kaj pravite pa vi na to in tako obdolžite? Veste, da je predrzna sodba greh zoper osmo božjo zapoved in da ne smemo delati nikomur krivice. Zato naj danes pred vami trdosrčnost betlehemskega prebivalstva nekoliko oblažim.

Vdeti moramo, da je tiste dni prišlo v Betlehem veliko tujcev. Davidova rodovina ni bila ravno majhna. Zato je bila gnječa v Betlehemu takrat gotovo velika. Skoro gotovo je pa tudi dosti betlehemskega prebivalcev moralo iti na popisovanje drugam in so doma zaklenili svoje domove.

Pa pustimo ugibanja ob strani, pogledjmo samo nekoliko v evangelijsko poročilo. Znano nam je, da je morala sv. Družina bežati v Egipt in tam ostati, dokler ni prišel angel povedat sv. Jožefu, da so umrli tisti, ki so Detetu stregli po življenju. Jožef se je spet vrnil v Izraelsko deželo. Ko je pa tam slišal, da v Judeji vlada Arhelaj namesto Heroda, svojega očeta, se je bal iti tja. Ali veste, kaj se to pravi? Rad bi bil šel spet nazaj v Betlehem, Betlehemsčanov se ni bal, bal se je samo Herodovega naslednika. To nam pove, da se je Jožef v Betlehemu kar dobro počutil in da bi se bil kar rad vrnil tja, samo radi strahu pred Herodovim sinom se je raje podal v Galilejo.

Tako, vidite, sem pred vami vsaj malo opral dobro ime Betlehemsčanov. Vi pa raje presoajte sami sebe in se včasih vprašajte: Ali bi se sv. Jožef z Jezusom bal tudi k meni priti? Ali morebiti tudi jaz ne prihajam

rad k ljubemu Jezusu? To bi bilo za vas nekaj strašnega, ali ne!?

STRIČKOVA POŠTA

Vsem ljubljnim nečakom v daljavi in v bližini želi striček prav srečno, veselo in milosti polno novo leto. Pisali mi niste kar nič. Zelo sem bil žalosten, vendar vam za to pot vsem iz srca odpuščam.

UGANKE

DVA TRGOVSKA NAPISA

V mestu je bilo. Nad trgovinami si ondi lahko bral dva takale napisa:

P. JEKLAR	N. O. JAKIL
-----------	-------------

Katera dva vaša znanca se skrivata v teh napisih? Prosim obvestila do decembra.

Rešitev

Nagrobni napis

Nič dosti ni bilo rešilcev. Morebiti vam je bil čas prekratko odmerjen? Morebiti je bilo vprašanje pretežko? Ali se vam ni zdelo vredno reševati, ker ni bilo razpisane ga nič drugega za nagrado, kakor samo en košček pohvale? Tega si ne smem misliti, da bi vam bil katekizem preveč tuja, nepoznana dežela. No, nekaj je zakrivil tudi tisti nepridiprav, ki nosi ime »tiskarski škrat«. Ta spak je namreč besedilo napisa nekoliko zmešal.

Napis sam pa se naslanja na te-le člene apostolske veroizpovedi: Na prvega: Verujem v Boga, na devetega, enajstega in dvanajstega: Verujem v občestvo svetnikov (molitev), vstajenje mesa in večno življenje.

Upam, da se boste za rešitev ugank v današnji številki bolj zavzeli in več sreče imeli.

*

Iz šole. Janko našteva cerkvene zapovedi. »5. Ne obhajaj slovenske ženitve ob prepovedanih časih.«

Hitro branje: »Pri Bernikovih so se skregali. Le s težavo se je posrečilo sosedovemu očetu, da je mogel s svojo modro besedo vso družino pomoriti.«

Najsvetejša daritev

Po zadnjem statističnem štetju je vseh katoliških duhovnikov 320.000. Ker mašujejo po večini vsi duhovniki vsak dan, potem moremo računati, da se daruje dnevno po vsem svetu 300.000 krat sveta daritev. To se pravi povprečno 12.000 evharističnih daritev na uro ali 200 maš se prične vsako minuto. Vsak trenutek se obnavlja na nektrav način daritev Kristusova na križu. In kako bo v 10 ali 50 letih? Ali se ni že skoro docela uresničila preroška beseda preroka Malahije (1, 11), katero je napovedal prerok zanikarnim judovskim duhovnikom: »Od vzhoda pa do zahoda je moje ime veliko in sveto med narodi in na vseh krajih se bo darovala v mojem imenu čista daritev.« Neposredno se pretaka s Kalvarije naših oltarjev živa Kri Kristusova, napolnjuje po Bogu hrepeneče duše z bož-

jim življenjem, krepeča preganjane, tolaži žalostne, spravlja človeštvo z Bogom, zadoštuje za vso mlačnost, brezbriznost in nevero in vedno znova odrešuje in poučuje svet.

Kako cenimo mi, dragi verniki, to najsvetejšo daritev? Kako se udeležujemo mi s Kristusom darovalcem in Velikim duhovnikom? Ali smo vsaj v duhu in po dobrem namenu dan za dnem navzoči pri sveti daritvi, ki se opravlja v domači farni cerkvi? Vedno bolj postavljamo sveto daritev v središče svojega krščanskega življenja!

BERAČI IN POSTOPAČI

Okrožnica sreskega načelstva

Vsem županstvom!

Ker se je v zadnjem času prehudo razpaslo beračenje in pobiranje milodarov, ki je le deloma upravičeno, a se mnogo zlorablja od po občinah nepoznanih elementov, katerih kontrola ni mogoča, se vsa županstva ponovno opozarjajo na tuuradno okrožnico z dne 28. 12. 1931 No. 10098, katera je bila izdana v svrhu omejitve zlorab pri beračenju in pobiranju milodarov. Vsem gg. županom ponovno naročam, da se vsebina te okrožnice najtočnejše drže, da jo ponovno prečitajo na sejah občinskih odborov ter tam dogovorno organizirajo službo za odpravo grajanih nedostatkov. Žandarmerijskim stanicam obenem naročam poostreno paznjo v tem pogledu kakor tudi kontrolo, da-li so vse občine tuuradnemu nalogu točno ustregle. Končno naročam vsem županstvom, da na krajevno običajni način večkrat razglase sledeči razglas:

Ker se je v zadnjem času opazilo prekomerno naraščanje beračenja in pobiranja milodarov, ker se je nadalje izkazalo, da ta način življenjske preskrbe zlorablja v veliki meri nepotrebni in delamrzni ljudje, se objavlja, da se bodo odslej delili darovi in milodari le revežem domače občine, katerih potrebo je mogoče presoditi. Vsi zunanji berači in nabiraleci milodarov se bodo odslovili in odpravili v domovinsko občino. Nasilneži in delamrzneži se bodo prijaviili in oddali sodišču, istotako se bodo vsi trenutno nepotrebni ovadili sodišču radi tepuštva. Občinski organi in orožništvo bodo izvajali strogo nadzorstvo. Vsi občani se pozivajo, da se te odredbe točno drže.

Vse za zimo

Jos. Senica Domžale

Podružnice: **Moste
Sneberje
Moravče**